

Merenkululaitos

Merenkululaitoksen

TIEDOTUSLEHTI

3/20.2.2006

ALUKSEN MIEHITYS JA LAIVAVÄEN PÄTEVYYS

Asetus aluksen miehityksestä, laivaväen pätevyyydestä ja vahdinpidosta (1256/1997) tuli voimaan 1.1.1998, jonka jälkeen sitä on muutettu seuraavasti:

Muutossäädöksen antopäivä ja nro	Voimaantulo- päivä
7.8.1998/599	15.8.1998
5.11.1999/1018	15.11.1999
13.2.2003/107	3.3.2003
18.9.2003/813	15.10.2003
24.3.2004/199	1.4.2004
16.6.2004/532	1.7.2004
20.10.2005/841	1.11.2005
19.1.2006/65	1.2.2006

Asetukseen lisättiin 1.2.2006 voimaan tulleella valtioneuvoston asetuksella (65/2006) euroopanliikenteen liikennealue. Muutoksen tarkoituksena on edistää suomalaisen alus-
tonniston kilpailukykyä perustamalla lähiliikenteen liikennealueen ulkopuolelle sellainen
liikennealue, jolla liikennöiville aluksille ei kuitenkaan tarvitse asettaa valtameren ylityk-
seen liittyviä vaatimuksia. Tämä vastaa yleiseurooppalaista käytäntöä. Lisäksi asetuksen
47 §:ään tehdyillä muutoksilla säädettiin myös muun matkustaja-aluksen kuin ro-ro-mat-
kustaja-aluksen laivaväen lisäpätevyysvaatimuksista. Mainittuun pykälään lisättiin myös
vaihtoehtoja näiden lisäpätevyysien säilyttämiseksi.

Oheisena ovat aluksen miehityksestä, laivaväen pätevyyydestä ja vahdinpidosta annettu
asetus ajantasaisena sekä liikenneministeriön päätös aluksen laivaväen pätevyyydestä
(1019/1999). Päätökseen ei ole tehty muutoksia sen voimaantulon jälkeen.

Vahdinpitoa koskeva liikenneministeriön päätös aluksen miehityksestä, laivaväen pätevyy-
destä ja vahdinpidosta (1257/1997) on julkaistu Merenkululaitoksen tiedotuslehdessä
nro 2/19.1.1998.

Toimistopäällikkö Reijo Gustafsson

Asiaa koskevat tiedustelut: Merimiesyksikkö

Tämä tiedotuslehti
korvaa tiedotuslehden: 5/8.6.2004

Dnro 262/00/2006
ISSN 1455-9048

Tilaukset
ja myynti:

Merenkululaitos
Kirjaamo
keskushallinto@fma.fi

Käyntiosoite
Porkkalankatu 5
00180 Helsinki

Postiosoite
PL 171
00181 Helsinki

Puhelin
0204 481

Faksi
0204 48 4355

**ASETUS
ALUKSEN MIEHITYKSESTÄ, LAIVAVÄEN PÄTEVYYDESTÄ
JA VAHDINPIDOSTA (19.12.1997/1256)**

Liikenneministerin esittelystä säädetään 15 päivänä heinäkuuta 1994 annetun merilain (674/1994) 1 luvun 8 §:n 2 momentin ja 6 luvun 1 §:n 2 momentin nojalla, sellaisena kuin niistä 1 luvun 8 §:n 2 momentti on laissa 369/1995:

1 luku
Yleiset säännökset

1 §
Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan konevoimalla kulkevaan suomalaiseen alukseen, jota käytetään merenkulkuun, sekä tällaisella aluksella työskentelevään laivaväkeen ja aluksen laivanisäntään.

Tätä asetusta ei kuitenkaan sovelleta:

- 1) kalastusalukseen;
- 2) puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen alukseen, jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien tai lastin kuljettamiseen;
- 3) huvialukseen, jonka pituus on enintään 24 metriä tai konetehto enintään 500 kW, jos merenkululaitos ei, ottaen huomioon aluksen käyttöön ja muut asiaan vaikuttavat tekijät, muuta vaadi;
- 4) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota käytetään teollisuuslaitosten selvästi erotetuilla vesivarastoalueilla;
- 5) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien kuljettamiseen, säännölliseen lastin kuljettamiseen eikä hinaukseen; eikä
- 6) yleisen tien liikennettä välittävään lossiin, josta säädetään erikseen.

2 §
Määritelmiä

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *STCW -yleissopimuksella* Kansainvälisen merenkulkujärjestön vuonna 1978 hyväksymää kansainvälistä merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaa yleissopimusta (SopS 22/1984) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen; (16.6.2004/532)
- 2) *konealuksella* alusta, jonka kuljetuslaitteena on kone;
- 3) *moottorialuksella* konealusta, jonka kuljetuskoneistona on polttomoottori tai kaasuturbiini tai jossa sähköisten potkurimoottorien teho kehitetään mainituilla koneilla;
- 4) *höyryaluksella* konealusta, jonka kuljetuskoneistona on mäntähöyrykone tai höyryturbiini tai jossa sähköisten potkurimoottorien teho kehitetään mainituilla koneilla;
- 5) *matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; matkustajaksi katsotaan mainittua lukumäärää laskettaessa jokainen muu henkilö kuin laivaväkeen kuuluva tai muu, missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettu tai siinä aluksen lukuun työskentelevä henkilö; matkustajien lukumäärään ei kuitenkaan lueta yhtä vuotta nuorempia lapsia;
- 6) *ro-ro-matkustaja-aluksella* alusta, joka on tarkoitettu meriliikenteessä kuljettamaan enemmän kuin 12 matkustajaa ja joka on suunniteltu siten, että maantie- tai raideaajoneuvojen ajokuormausta ja -purkaus on mahdollista;
- 7) *lastialuksella* alusta, joka ei ole matkustaja-alus eikä ro-ro-matkustaja-alus;
- 8) *säiliöaluksella* lastialusta, jonka lastitilat on rakennettu tai soveltuvat pääasiassa nestemäisen lastin kuljettamiseen irtolastina;
- 9) *lossilla* ohjausköyden tai sitä korvaavan merenkululaitoksen hyväksymän muun laitteen ohjaamana liikkuva ajoneuvokannellista alusta;

10) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä asetuksessa sellainen henkilö, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä;

11) *laivaväellä* kaikkia aluksella työskenteleviä;

12) *yleistoimihenkilöllä* henkilöä, jolla on kansi-, kone- tai talousosaston henkilöltä vaadittavan pätevyyden lisäksi myös muun osaston tehtäviä varten vaadittava pätevyys, kansi- tai koneosastolla kuitenkin vähintään vahtimiehen pätevyys;

13) *bruttovetoisuudella* alukselle annetusta mittakirjasta ilmenevää suurinta vetoisuutta sellaisena kuin se on määritelty vuoden 1969 kansainvälisessä aluksenmittausyleissopimuksessa (SopS 31/1982); puski- ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän bruttovetoisuus on näiden yhteenlaskettu bruttovetoisuus;

14) *koneteholla* potkurikoneiston tehoa, määritettynä akselin kytkinlaipalla ja ilmaistuna kilowatteina;

15) *teholuvulla* lukua, joka saadaan laskemalla yhteen käytettävissä olevien höyrykattiloiden suurimman sallitun käyttöpaineen ja tehon lukuarvojen tulot, jolloin käyttöpaine tarkoittaa ylipainetta ilmoitettuna bar'eissa ja teho nesteeseen ja höyryyn aikayksikössä siirtyvää lämpöenergiaa ilmoitettuna megawatteina;

16) *koulutuksella* opetusministeriön päättämään tutkinto- ja koulutusjärjestelmään kuuluvaa sellaista tutkintoa, tutkinnon osaa tai opintokokonaisuutta, jonka opetusministeriö on ammattikorkeakoulun koulutusohjelman vahvistaessaan tai opetushallitus on tutkinnon perusteissa tai opetussuunnitelman valtakunnallisissa perusteissa vahvistanut tässä asetuksessa mainitun pätevyyskirjan koulutusvaatimukseksi tai merenkulkulaitoksen erityisestä syystä hyväksymää muuta koulutusta;

17) *meripalvelulla* muuta kuin huvialuksella suoritettua laivapalvelua; meripalvelu voidaan suorittaa myös puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksella tai muilla hallinnollisilla aluksilla, jollei erikseen ole muuta säädetty; pätevyyskirjan saamiseksi vaadittavaa meripalvelua määriteltäessä lasketaan 30 päivän ajanjakson aluksella vastaavan yhtä kuukautta;

18) *rajoitetulla liikenteellä* säännöllistä vuoroliikennettä suojaisilla saaristoalueilla sekä siihen verrattavaa liikennettä määrättyjen pääteasemien välillä tai liikennettä alueilla, joilla sovelletaan satamamääräyksiä;

19) *kotimaanliikenteellä* liikennettä kotimaan satamien välillä; kotimaanliikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä; kotimaanliikenne jaetaan kolmeen liikennealueeseen seuraavasti:

a) *liikennealue I* käsittää joet, kanavat, satamat, järvet sekä sellaiset sisäsaaristoalueet, jotka eivät ole välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille samoin kuin lyhyet suojaamattomat väyläosuudet sisäsaaristossa;

b) *liikennealue II* käsittää ulkosaariston ja sellaiset saaristoalueet, jotka ovat välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille, muun muassa väyläosuuden Vihreoj-Santio, Kaunissaaren ja Porkkalan selät, Hangon läntisen selän, Gullkronan, Vidskärin ja Österskärin selät, Kihtin, Teilin sekä Selkämeren ja Perämeren rannikkoalueet; ja

c) *liikennealue III* käsittää avomerialueet kotimaanliikenteessä;

20) *lähiliikenteellä* liikennettä kotimaanliikennealueen ulkopuolella Itämerellä ja Pohjanmerellä sekä niihin liittyvillä vesillä, ei kuitenkaan länsipuolella kauemmaksi 12° läntistä pituutta eikä eteläpuolella kauemmaksi 48° pohjoista leveyttä, eikä pohjoispuolella kauemmaksi 64° pohjoista leveyttä;

20 a) *euroopanliikenteellä* liikennettä lähiliikennealueen ulkopuolella, ei kuitenkaan lännempänä kuin 12° läntistä pituutta, etelämpänä kuin 30° pohjoista leveyttä eikä idempänä kuin 45° itäistä pituutta; (19.1.2006/65)

21) *kaukoliikenteellä* liikennettä lähiliikennealueen ja euroopanliikennealueen ulkopuolella; (19.1.2006/65) sekä

22) *Itämerellä* varsinaista Itämerta mukaan lukien Suomenlahti ja Pohjanlahti sekä rajana Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57° 44,8' pohjoista leveyttä.

2 luku

Miehitystä koskevat periaatteet

3 §

Turvallinen miehitys

Alus on miehitettävä siten, ettei alusta, laivaväkeä, matkustajia, lastia, muuta omaisuutta tai ympäristöä saateta tarpeettomasti vaaralle alttiiksi. Laivaväen tulee lukumäärältään ja pätevyydeltään olla sellainen, että kaikki vahti- ja turvallisuustehtävät aluksella voidaan hoitaa. Aluksella, jossa laivaväki asuu, tulee lisäksi olla tarpeellinen taloushenkilökunta.

4 §

Laivanisännän velvollisuudet

Laivanisännän on huolehdittava siitä, että aluksella on merenkululaitoksen antama miehitystodistus ja että alus on miehitetty voimassa olevan miehitystodistuksen mukaisesti.

Ennen kuin laivaväkeen kuuluva ottaa vastaan toimen aluksella, laivanisännän on varmistettava, että:

- 1) kullakin laivaväkeen kuuluvalla on toimeen vaadittava pätevyys;
- 2) laivaväen koulutukseen, pätevyyteen ja työkokemukseen liittyvät tiedot pitävät paikkansa ja että laivaväkeen kuuluvalla on merimiesten terveydentilasta annettujen säännösten ja määräysten mukainen terveys sekä että kyseiset tiedot on tallennettu laivanisännän ylläpitämään rekisteriin, josta asianomaisella henkilöllä on mahdollisuus saada nähtäväksi häntä koskevat tiedot;
- 3) laivaväki perehdytetään laivanisännän laatimien aluskohtaisten ohjeiden mukaisesti heidän toimiansa edellyttämiin erityistehtäviin, alukseen ja sen laitteiden käyttöön, aluksella vallitseviin rutiineihin, turvallisuusjärjestelyihin, pelastuslaitteisiin sekä hätätilanteiden vaatimiin tehtäviin ja asiasta tehdään merkintä laivan asiakirjoihin; sekä
- 4) laivaväki kykenee toimimaan tehokkaasti yhteistyössä hätätilanteessa varmistaakseen ihmisten ja aluksen turvallisuuden sekä ehkäistäkseen ympäristövahingot.

5 §

Aluksen työkieli

Matkustaja-aluksen, ro-ro-matkustaja-aluksen ja säiliöaluksen miehitystodistukseen tulee miehitystä vahvistettaessa merkitä aluksen työkieli, jota laivaväen jokaisen jäsenen tulee ymmärtää riittävästi ja jolla annetaan turvallisuuteen liittyvät määräykset ja ohjeet. Jos työkieli ei ole suomi tai ruotsi, tulee kaikki turvallisuusohjeet kääntää työkielelle. Käytössä olevasta työkielestä on tehtävä merkintä laivapäiväkirjaan.

5 a § (20.10.2005/841)

Työskentelykieli komentosillalla

Aluksen komentosiltatyöskentelyssä tulee olla valmius käyttää englannin kieltä ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 11/1981) V luvun 14 säännön 4 kappaleen määräysten mukaisesti.

6 §

Päällikön velvollisuudet

Aluksen päällikön on huolehdittava siitä, että alus on miehitetty vallitsevat olosuhteet huomioon ottaen turvallisesti. Aluksessa tulee kuitenkin olla vähintään voimassa olevan miehitystodistuksen mukainen miehitys.

Päällikön on erityisesti huolehdittava, että aluksen laivaväen lukumäärä, kokoonpano ja käyttö jokaisella matkalla on sellainen, että seuraavat toiminnot voidaan hoitaa:

- 1) aluksen kuljettaminen satamasta satamaan;
- 2) aluksen käytön vaatima huolto siinä laajuudessa kuin sen kulku vaatii;
- 3) merenkulku-, pelastus-, palontorjunta- sekä muun turvallisuusvälineistön käyttö ja huolto;
- 4) koneiston, automatiikan, valvonta-apuvälineiden ja viestintävälineiden käyttö ja huolto siinä laajuudessa, että alusta voidaan kuljettaa turvallisesti;
- 5) hinaajalla hinauksen vaatimat toiminnot, hinauksen laatu huomioon ottaen;
- 6) aluksen turvallinen kiinnittäminen; sekä
- 7) laivaväen ja muiden aluksella asuvien henkilöiden huolto.

Päällikön tulee valvoa, että laivaväellä on riittävä kielitaito ymmärtää turvallisuuteen liittyvät määräykset, ohjeet ja muut suulliset viestit.

7 §

Päällikön ja konepäällikön suoja

Jos päällikkö ammattipätevyytensä ja kokemuksensa nojalla katsoo, että alus ei täytä 6 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, häntä ei saa estää vaatimasta tarvittavia korjauksia eikä häntä vastaan tästä syystä saa kohdistaa toimenpiteitä. Sama koskee konepäällikköä 6 §:n 2 momentin 2 - 4 kohdassa tarkoitetuissa koneistoa ja paloturvallisuutta koskeissa asioissa.

8 §

Työaika ja lepoaika

Miehitystä vahvistettaessa on otettava huomioon:

- 1) merityöaikalain (296/1976) ja työajasta kotimaanliikenteen aluksilla annetun lain (248/1982) työ- ja lepoaikoja koskevat säännökset sekä niiden kelpuutuksella sovitut työ- ja virkaehtosopimusmääräykset sekä merimiesten vuosilomalain (433/1984) säännökset;
- 2) aluksella noudatettavat vuorottelu- ja lomajärjestelmät;
- 3) se, että päällikkö ei ole velvollinen pitämään säännöllistä vahtia aluksella, jonka bruttovetoisuus on yli 4 250; sekä
- 4) se, että konepäällikkö ei ole velvollinen pitämään säännöllistä vahtia aluksella, jonka konetehto on yli 3 000 kW.

3 luku

Miehityksen vahvistamismenettely

9 §

Miehityksen vahvistamisen hakeminen

Ennen aluksen ottamista liikenteeseen suomalaisena aluksena alukselle on vahvistettava miehitys.

Aluksen nykyisen tai tulevan laivanisännän tulee hakea kirjallisesti miehityksen vahvistamista merenkululaitokselta hyvissä ajoin ennen aluksen ottamista liikenteeseen. Hakijan on toimitettava merenkululaitokselle kaikki miehityksen vahvistamista varten tarpeelliset tiedot ja esitys aluksen miehitykseksi.

10 §

Miehityksen vahvistaminen ja ennakolausunto miehityksestä

Aluksen miehityksen vahvistaa merenkululaitos.

Aluksen tuleva laivanisäntä taikka asianomainen valtakunnallinen merenkulun työmarkkinajärjestö voi pyytää merenkululaitokselta ennakolausunnon aluksen miehityksestä.

Aluksen miehitystä vahvistettaessa tulee ottaa huomioon turvallinen vahdinpito, aluksen koko ja tyyppi, aluksella kuljetettavat lastit, aluksen konetehto ja koneiston automaatioaste, aluksen yleinen varustelutaso, huolto ja kunnossapito, liikennealue, matkustajamäärä, ruokahuolto ja puhtaanapito sekä aluksella annettava koulutus.

Lisäksi aluksen miehitystä vahvistettaessa tulee erityisesti ottaa huomioon, että aluksella on riittävä miehitys käyttämään aluksen pelastusvälineistöä, palontorjuntalaitteistoa ja muuta turvallisuuslaitteistoa sekä hoitamaan aluksen hälytysluettelossa määrättyjä tehtäviä.

Miehitystä vahvistettaessa tulee ottaa huomioon myös sosiaalisten tekijöiden välillinen vaikutus turvallisuuteen.

Ennen aluksen miehityksen vahvistamista tai ennakolausunnon antamista merenkululaitoksen tulee pyytää miehityshakemuksesta työsuojeluviranomaisen ja asianomaisten valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen lausunto. Jos joku lausunnon antajista tekee perustellun kirjallisen esityksen, joka poikkeaa hakemuksessa esitetystä miehityksestä, tai muuten esittää perustellun neuvotteluvaatimuksen, merenkululaitoksen tulee neuvotella hakijan, asianomaisten valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen ja työsuojeluviranomaisen kanssa alukselle vahvistettavasta miehityksestä. Ennen miehityksen vahvistamista merenkululaitoksen tulee mahdollisuuksien mukaan kuulla kyseisen aluksen laivaväkeä. Jos neuvotteluissa ei päästä yksimielisyyteen, merenkululaitos vahvistaa aluksen miehityksen enintään kuuden kuukauden koeajaksi. Koeajan kulluttua merenkululaitos vahvistaa aluksen miehityksen koeajalla saatujen kokemusten perusteella.

11 §

Miehitystodistus

Vahvistettuaan alukselle miehityksen merenkululaitos antaa alukselle miehitystodistuksen, josta ilmenee aluksen vähimmäismiehitys sekä laivaväen kokoonpano ja pätevyys eri liikennealueille.

12 §

Miehityksen muuttaminen

Kun aluksen rakennetta, varustusta, käyttöä tai liikennealuetta muutetaan siinä määrin, että vahvistetun miehityksen perusteet muuttuvat, laivanisännän tulee ilmoittaa siitä välittömästi merenkululaitokselle. Merenkululaitos vahvistaa tarvittaessa aluksen uuden miehityksen 10 §:n säännösten mukaisesti.

Alukselle vahvistettuun miehitykseen tyytymätön aluksen laivanisäntä taikka valtakunnallinen merenkulun työmarkkinajärjestö voi muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hakea merenkululaitokselta miehityksen muuttamista. Tämä voi tapahtua aikaisintaan kuuden kuukauden kulluttua miehityksen vahvistamisesta tai muuttamisesta tai, jos kyseessä on alus, jonka vuotuinen käyttöaika on tätä lyhyempi, täyden toimikauden jälkeen. Hakijan on esitettävä hakemuksessaan ne seikat, joiden perusteella hän katsoo, että aluksen miehitystä olisi muutettava. Ennen miehityksen muutoksen vahvistamista merenkululaitoksen tulee pyytää hakemuksesta työsuojeluviranomaisen, asianomaisten valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen sekä aluksen laivanisännän lausunto.

4 luku

Laivaväen pätevyudet ja niitä koskevat yleiset säännökset

13 §

Pätevyyskirjat

Aluksella työskentelevällä tulee olla tässä asetuksessa määritelty pätevyys. Osoitetusta pätevyydestä annetaan pätevyyskirja.

Konepäälystään kuuluvalla tulee moottorialuksella olla moottorialukseen oikeuttava pätevyyskirja ja höyryaluksessa höyryalukseen oikeuttava pätevyyskirja.

Radioasemanhoitajan pätevyydestä säädetään erikseen.

14 §

Muiden valtioiden toimivaltaisten viranomaisten antamien pätevyyskirjojen tunnustaminen

Euroopan talousalueen valtion (ETA-valtio) toimivaltaisen viranomaisen ETA-valtion kansalaiselle antama STCW -yleissopimuksen mukainen pätevyyskirja tulee tunnustaa. Kirjallisesta hakemuksesta merenkululaitos antaa pätevyyskirjan tunnustamisesta kelpoisuustodistuksen. (16.6.2004/532)

Henkilölle, jolla on muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen antama STCW-yleissopimuksen mukainen pätevyyskirja, Merenkululaitos voi myöntää kirjallisesta hakemuksesta noudattaen merenkulkijoiden vähimmäiskoulutuksesta annetun direktiivin 2001/25/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/103/EY 1 artiklan 3 kohdan mukaista menettelyä luvan toimia suomalaisessa aluksessa tietyssä toimessa siten kuin mainitussa yleissopimuksessa määrätään. Hakemukseen on liitettävä kyseisen viranomaisen antama pätevyyskirja sekä selvitys hakijan koulutuksesta, työkokemuksesta ja terveydentilasta. Merenkululaitos antaa pätevyyskirjan tunnustamisesta kelpoisuustodistuksen, josta tulee ilmetä sen voimassaoloaika. (20.10.2005/841)

Muuhun kuin ETA-valtion kansalaiseen, jolle on myönnetty ETA-valtion pätevyyskirja, sovelletaan mitä 2 momentissa säädetään.

Edellä 1 - 3 momenteissa tarkoitettuun pätevyyskirjan tunnustamiseen sovelletaan, mitä Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaannpanosta annetussa laissa (1597/1992) säädetään, ja mitä Euroopan yhteisön säännösten mukaan on voimassa merenkulkijoiden vähimmäiskoulutustasosta.

Pätevyyskirjan tunnustamisen ehdoksi voidaan tarvittaessa asettaa 4 momentissa mainitun lain 5 ja 6 §:ssä tarkoitettuja lisävaatimuksia.

Edellä 1 - 2 momentissa tarkoitettut kelpoisuustodistukset on myönnettävä STCW-yleissopimuksen VI artiklan 2 kappaleen mukaisesti. (20.10.2005/841)

14 a § (20.10.2005/841)

Muiden kuin ETA-valtioiden toimivaltaisten viranomaisten antamien pätevyyskirjojen tunnustamisen peruuttaminen

Merenkululaitoksen on ilmoitettava viipymättä Euroopan yhteisöjen komissiolle, jos se havaitsee, että muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen antama pätevyyskirja ei ole enää STCW-yleissopimuksen vaatimusten mukainen.

Pätevyyskirjan tunnustaminen ja kelpoisuustodistus voidaan peruuttaa noudattaen merenkulkijoiden vähimmäiskoulutuksesta annetun direktiivin 2001/25/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/103/EY 1 artiklan 4 kohdan mukaista menettelyä.

15 §

Pätevyyskirjojen muoto ja antaminen

Pätevyyskirjat antaa merenkulkulaitos, joka myös vahvistaa pätevyyskirjoja laavan.

Pätevyyskirjaa on haettava kirjallisesti. Hakemukseen on liitettävä selvitys koulutuksesta ja työkokemuksesta. Hakemukseen on lisäksi liitettävä ilmoitus aikaisemmin mahdollisesti myönnetystä pätevyyskirjasta sekä passivalokuva. Jos kysymykseen on hakijan ensimmäinen pätevyyskirja, on hakijan todistettava luotettavasti henkilöllisyytensä. Hakijan on myös esitettävä selvitys siitä, että hänellä on merimiesten terveyden tuesta annetujen säännösten ja määräysten mukainen terveys.

Annetusta pätevyyskirjasta tehdään merkintä merimiesrekisteriin ja pyydettyä merimieskirjaan.

16 §

Pätevyyskirjojen uusiminen

Kansi- ja konepäällystön pätevyyskirjat sekä 48 §:ssä mainitut säiliöalukset laivaväen lisäpätevyyskirjat, lukuun ottamatta kotimaanliikenteeseen oikeuttavia pätevyyskirjoja, annetaan viideksi vuodeksi kerrallaan.

Pätevyyskirjaa tai lisäpätevyystodistusta uusittaessa pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen haltijan on esitettävä selvitys siitä, että hän on säilyttänyt ammatillisen pätevyytensä.

Pätevyyskirjan haltijan katsotaan säilyttäneen ammatillisen pätevyytensä, jos:

- 1) hänellä on edeltävien viiden vuoden aikana vähintään vuosi hyväksyttävää meripalvelua päällystötehtävissä;
- 2) hän on toiminut 1 kohdassa mainittua meripalvelua vastaavissa tehtävissä;
- 3) hän on suorittanut erityisen hyväksytyn koulutuksen; tai
- 4) hänellä on vähintään kolme kuukautta meripalvelua välittömästi ennen tehtävänsä vastaanottamista ylimääräisenä päällystön jäsenenä tai vastaava aika pätevyyskirjan vastaavaa tehtävää alemmassa tehtävässä myös varsinaisena päällystön jäsenenä, tai kuitenkin konepäällykkönä aluksella, jonka koneteho on vähintään 750 kW.

Jäljempänä 48 §:ssä mainitun säiliöaluksen laivaväen lisäpätevyystodistuksen haltijan katsotaan säilyttäneen pätevyytensä, jos:

- 1) hänellä on hakemuksen jättämistä edeltävien viiden vuoden aikana vähintään vuosi meripalvelua säiliöaluksella;
- 2) hänellä on 1 kohdassa mainittuun meripalveluun rinnastettavaa työkokemusta säiliöalusten satamatoimintoihin liittyvissä tehtävissä; tai
- 3) hän on suorittanut erityisen hyväksytyn koulutuksen.

17 §

Pätevyyskirjan esittäminen

Henkilön on säilytettävä alkuperäinen pätevyyskirjansa ja kelpoisuustodistuksensa siinä aluksessa, jossa hän toimii ja näytettävä se asianomaisen viranomaisen vaatimuksesta sekä esitettävä ottokatselmuksessa.

5 luku

Kansi- ja koneosaston pätevyyskirjat

18 §

Kansipäällystön pätevyyskirjat

Kansipäällystön pätevyyskirjoja ovat:

- 1) kuljettajankirja;
- 2) kotimaanliikenteen laivurinkirja;

- 3) vahtiperämiehenkirja;
- 4) yliperämiehenkirja; sekä
- 5) merikapteeninkirja.

19 §
Kuljettajankirja

Kuljettajankirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) kuljettajan koulutus; sekä
- 3) meripalvelua kolme kuukautta kansi- tai koneosastossa tai merenkulkulaitoksen harjoituksen mukaan muuta vastaavaa palvelua.

20 §
Kotimaanliikenteen laivurinkirja

Kotimaanliikenteen laivurinkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
  - 2) laivurin koulutus; sekä
  - 3) meripalvelua 16 kuukautta kotimaanliikenteessä tai sitä laajemmassa liikenteessä, mihin saa sisältyä enintään neljä kuukautta konepalvelua vastaavan liikenteen aluksella.
- Merenkulkulaitos voi hyväksyä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun meripalvelun sijasta harkintansa mukaan soveltuvan koulutuksen suorittaneelta kahdeksan kuukautta meripalvelua kotimaanliikenteessä tai sitä laajemmassa liikenteessä, mihin saa sisältyä enintään neljä kuukautta konepalvelua vastaavan liikenteen aluksessa.

21 §
Vahtiperämiehenkirja

Vahtiperämiehenkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
  - 2) vahtiperämiehen koulutus; sekä
  - 3) meripalvelua:
    - a) hyväksytyn harjoitusohjelman mukaisesti 12 kuukautta lähi- tai sitä laajemman liikenteen aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500;
    - b) 36 kuukautta, josta vähintään 24 kuukautta lähi- tai sitä laajemman liikenteen sellaisen aluksen kansiosastossa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500; tai
    - c) vahtimiehen koulutuksen suorittaneelta 12 kuukautta lähi- tai sitä laajemman liikenteen aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500.
- Edellä 1 momentin 3 kohdan a - c alakohdissa tarkoitettuihin meripalveluihin tulee sisältyä vähintään kuusi kuukautta vahdinpitoon liittyviä kansipäällystön valvonnassa suoritettavia tehtäviä komentosillalla.
- Kotimaanliikenteeseen oikeuttavan vahtiperämiehenkirjan osalta ei vaadita meripalvelua kotimaanliikennettä laajemmassa liikenteessä. (7.8.1998/599)

22 §
Yliperämiehenkirja

Yliperämiehenkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) merikapteenin koulutus;
- 2) vahtiperämiehenkirja; sekä
- 3) meripalvelua 12 kuukautta aluksen vahtiperämiehenä lähi- tai sitä laajemman liikenteen aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500.

23 §
Merikapteeninkirja

Merikapteeninkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) merikapteenin koulutus;
- 2) vahtiperämiehenkirja; sekä
- 3) meripalvelua:
  - a) 36 kuukautta vahtiperämiehenä; tai
  - b) vahtiperämiehenä 24 kuukautta, josta vähintään 12 kuukautta tulee toimia yliperämiehenä.

Edellä 1 momentin 3 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettu meripalvelu tulee olla palvelua lähi- tai sitä laajemmin liikenteen aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500.

24 § (18.9.2003/813)
Vähimmäisvaatimukset aluksen päällikön pätevyydeksi

Kotimaanliikenteen liikennealueen I nimetyllä ja rajatulla alueella toimivassa aluksessa, jonka bruttovetoisuus on enintään 100, päälliköllä tulee olla kuljettajankirja tai eräiden kalastusalusten turvallisuudesta annetun asetuksen (65/2000) 46 §:n mukainen kalastusaluksen kuljettajankirja B.

Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on alle 300, päälliköllä tulee olla kotimaanliikenteen laivurinkirja tai eräiden kalastusalusten turvallisuudesta annetun asetuksen 47 §:n mukainen kalastusaluksen kuljettajankirja A. Kotimaanliikenteen liikennealueella III liikennöivän matkustaja-aluksen päälliköltä vaaditaan lisäksi 12 kuukauden meripalvelu perämiehenä tai päällikkönä.

Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 300 mutta alle 1 000, päälliköllä tulee olla vahtiperämiehenkirja. Matkustaja-aluksen päälliköllä tulee lisäksi olla 12 kuukauden meripalvelu perämiehenä tai päällikkönä.

Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 1 000 mutta alle 3 000, päälliköllä tulee olla yliperämiehenkirja taikka vahtiperämiehenkirja ja 36 kuukautta meripalvelua vahtiperämiehenä tai 24 kuukautta meripalvelua vahtiperämiehenä, josta vähintään 12 kuukautta yliperämiehenä.

Lähiliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on alle 1 000, päälliköllä tulee olla vahtiperämiehenkirja sekä 12 kuukautta meripalvelua vahtiperämiehenä. Tästä meripalvelusta tulee vähintään kuusi kuukautta olla palvelua lähiliikenteessä. Jos vahtiperämiehenkirjan saaminen perustuu 67 §:n 2 momentissa mainittuun laivurinkirjan rinnastukseen, tällaisen pätevyyskirjan haltija voi toimia päällikkönä Itämerellä edellä mainituin ehdoin.

Itämerellä liikennöivässä lähiliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 1 000 mutta alle 3 000, päälliköllä tulee olla yliperämiehenkirja taikka vahtiperämiehenkirja ja 36 kuukautta meripalvelua vahtiperämiehenä tai 24 kuukautta meripalvelua vahtiperämiehenä, josta vähintään 12 kuukautta yliperämiehenä. Tästä vahtiperämiehenä suoritetusta meripalvelusta on vähintään 12 kuukauden oltava lähiliikenteessä.

Itämeren ulkopuolella liikennöivässä lähiliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 1 000 mutta alle 3 000, päälliköllä tulee olla yliperämiehenkirja.

Euroopanliikenteen tai kaukoliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on alle 500, päälliköllä tulee olla yliperämiehenkirja taikka vahtiperämiehenkirja sekä 36 kuukautta meripalvelua vahtiperämiehenä tai 24 kuukautta meripalvelua vahtiperämiehenä, josta vähintään 12 kuukautta yliperämiehenä. Tästä vahtiperämiehenä suoritetusta meripalvelusta on vähintään 12 kuukauden oltava lähiliikenteessä. (19.1.2006/65)

Aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 3 000, ja euroopanliikenteen tai kaukoliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500, päälliköllä tulee olla merikapteeninkirja. (19.1.2006/65)

25 §

Konepäällystön pätevyyskirjat

Konepäällystön pätevyyskirjoja ovat:

- 1) koneenhoitajankirja;
- 2) vahtikonemestarinkirja;
- 3) konemestarinkirja;
- 4) ylikonemestarinkirja; sekä
- 5) sähkömestarinkirja.

Konepäällystön pätevyyskirjat sähkömestarinkirjaa lukuun ottamatta annetaan joko moottori- tai höyryaluksia varten.

26 §

Koneenhoitajankirja

Koneenhoitajankirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) koneenhoitajan koulutus; sekä
- 3) työkokemusta 16 kuukautta, josta on vähintään:

a) kahdeksan kuukautta meripalvelua koneosastossa haettavan koneenhoitajankirjan mukaan joko vähintään 75 kW:n koneistolla varustetulla moottorialuksella tai höyryaluksella, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 7; tähän konepalveluun voidaan sisällyttää enintään neljä kuukautta palvelua kansiosastossa; ja

b) kahdeksan kuukautta konepajapalvelua konepajassa, jossa valmistetaan tai korjataan voimakoneita tai paineastioita, taikka telakalla tai voimalaitoksessa koneistojen tai putkistojen asennustehtävissä.

Merenkulkulaitos voi harkintansa mukaan hyväksyä konepajapalvelun sijaan soveltuvaa koulutusta.

Henkilöltä, jolla on höyrykoneenhoitajankirja, vaaditaan moottorikoneenhoitajankirjan saamiseksi konepalvelua neljä kuukautta moottorialuksella. Vastaavasti vaaditaan moottorikoneenhoitajankirjan haltijalta höyrykoneenhoitajankirjan saamiseksi konepalvelua neljä kuukautta höyryaluksella tai neljä kuukautta palvelua höyrykattilan käyttäjänä moottorialuksella, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 7, tai kuusi kuukautta höyrykattilan käyttäjänä maavoimalaitoksessa, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 80.

Se, joka on 15 päivän helmikuuta 1993 ja 15 päivän helmikuuta 2000 välisenä aikana työskennellyt konemestarina tai koneenhoitajana vähintään kolme vuotta kalastusaluksella ja jolla on aikaisempien määräysten mukainen kalastusaluksen koneenhoitajankirja A, on myös oikeutettu hakemuksesta saamaan koneenhoitajankirjan vielä viimeistään 15 päivänä helmikuuta 2004. (13.2.2003/107)

27 §

Vahtikonemestarinkirja

Vahtikonemestarinkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) vahtikonemestarin koulutus; sekä
- 3) työharjoittelua vaihtoehtoisesti:
  - a) 12 kuukautta hyväksytyn harjoitteluohjelman mukaista palvelua; tai
  - b) meripalvelua ja työkokemusta yhteensä 24 kuukautta.

Edellä 1 momentin 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettusta 24 kuukauden ajasta on oltava

1) 12 kuukautta meripalvelua, josta vähintään kuusi kuukautta hyväksytyn harjoitteluohjelman mukaista palvelua aluksen koneosastossa haettavan vahtikonemestarinkirjan mukaan joko höyryaluksessa tai moottorialuksessa, jonka konepäälliköltä vaaditaan vähintään vahtikonemestarin pätevyys;

2) kahdeksan kuukautta palvelua sekä voimakoneita valmistavassa tai korjaavassa konepajassa että sähkölaitteiden asennus- ja huoltotehtävissä; sekä

3) neljä kuukautta vaihtoehtoisesti 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua palvelua.

Merenkulkulaitos voi harkintansa mukaan hyväksyä 2 momentin 2 kohdassa mainitun palvelun sijaan hyväksyttyä koulutusta.

Henkilöltä, jolla on höyryaluksen vahtikonemestarinkirja, vaaditaan moottorialuksen vahtikonemestarinkirjan saamiseksi konepalvelua kuusi kuukautta moottorialuksella. Vastaavasti vaaditaan moottorialuksen vahtikonemestarinkirjan haltijalta höyryaluksen vahtikonemestarinkirjan saamiseksi konepalvelua kuusi kuukautta höyryaluksella taikka kuusi kuukautta palvelua höyrykattilan käyttäjänä joko moottorialuksella, jonka höyrykattiloiden tehollisuus on vähintään 80, tai maavoimalaitoksessa, jonka höyrykattiloiden tehollisuus on vähintään 400.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua koulutusta ja siihen liittyvää harjoittelua tulee olla yhteensä vähintään 30 kuukautta, johon sisältyy vähintään kuusi kuukautta meripalvelua. Lisäksi koulutus on järjestettävä siten, että se tuottaa tiedollisen pätevyyden sekä höyry- että moottorialuksen vahtikonemestarinkirjaa varten.

28 §

Konemestarinkirja

Konemestarinkirjan saamiseksi vaaditaan:

1) vahtikonemestarinkirja;

2) ylikonemestarin koulutus; sekä

3) meripalvelua vähintään 12 kuukautta vahtikonemestarina, haettavan pätevyyskirjan mukaan joko höyryaluksessa tai moottorialuksessa, jonka konepäälliköltä vaaditaan vähintään konemestarin pätevyys.

Henkilöllä, jolla on höyryaluksen konemestarinkirja, vaaditaan moottorialuksen konemestarinkirjan saamiseksi moottorialuksen vahtikonemestarinkirja sekä sen saamisen jälkeen hankittua työkokemusta kuusi kuukautta konemestarina moottorialuksessa, jonka konetehto on vähintään 750 kW.

Vastaavasti vaaditaan moottorialuksen konemestarinkirjan haltijalta höyryaluksen konemestarinkirjan saamiseksi höyryaluksen vahtikonemestarinkirja sekä sen saamisen jälkeen kuusi kuukautta konepalvelua konemestarina höyry- tai moottorialuksessa, jossa höyrykattiloiden tehollisuus on vähintään 400, tai maavoimalaitoksessa, jonka tehollisuus on vähintään 1 300.

29 §

Ylikonemestarinkirja

Ylikonemestarinkirjan saamiseksi vaaditaan:

1) konemestarinkirja;

2) ylikonemestarin koulutus; sekä

3) meripalvelua vähintään 12 kuukautta konemestarina konemestarinkirjaan oikeutetun palvelun jälkeen, haettavan ylikonemestarinkirjan mukaan joko höyryaluksessa tai moottorialuksessa, jonka konepäälliköltä vaaditaan vähintään ylikonemestarin pätevyys.

Henkilöltä, jolla on höyryaluksen ylikonemestarinkirja, vaaditaan moottorialuksen ylikonemestarinkirjan saamiseksi moottorialuksen konemestarinkirja sekä sen saamisen jälkeen hankittua työkokemusta kuusi kuukautta konemestarina moottorialuksessa, jonka konetehto on vähintään 1 500 kW. Vastaavasti vaaditaan moottorialuksen ylikonemestarinkirjan haltijalta höyryaluksen ylikonemestarinkirjan saamiseksi höyryaluksen konemestarinkirja sekä sen saamisen jälkeen hankittua konepalvelua kuusi kuukautta höyry- tai moottorialuksessa, jonka höyrykattiloiden tehollisuus on vähintään 1 300, tai maavoimalaitoksessa, jonka tehollisuus on vähintään 1 600.

30 §

Sähkömestarinkirja

Sähkömestarinkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) sähkömestarin koulutus; sekä
- 2) vähintään 12 kuukautta palvelua sähköalan tehtävissä, josta vähintään kuusi kuukautta tulee olla palvelua joko laivasähkömiehenä tai laivasähköasennustehtävissä.

31 § (18.9.2003/813)

Vähimmäisvaatimukset aluksen konepäällikön pätevyydeksi

Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka konetehto on alle 350 kW ja jossa koneiston hallintalaitteet on niin sijoitettu, että sitä voidaan ohjata ohjauspaikalta, aluksen päälliköllä tulee olla vähintään kuljettajankirja.

Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka konetehto on vähintään 350 kW mutta alle 750 kW, konepäälliköllä tulee olla koneenhoitajankirja.

Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka konetehto on vähintään 750 kW mutta alle 1 500 kW, konepäälliköllä tulee olla vahtikonemestarinkirja.

Itämerellä liikennöivässä lähiliikenteen aluksessa, jonka konetehto on vähintään 350 kW mutta alle 750 kW, konepäälliköllä tulee olla koneenhoitajankirja sekä meripalvelua konepäällystötehtävissä vähintään 12 kuukautta. Itämerellä liikennöivässä lähiliikenteen aluksessa, jonka konetehto on vähintään 750 kW mutta alle 1500 kW, konepäälliköllä tulee olla vahtikonemestarinkirja sekä meripalvelua vahtikonemestarina vähintään 12 kuukautta. Muun lähiliikenteen aluksessa, jonka konetehto on vähintään 350 kW mutta alle 1500 kW, konepäälliköllä tulee olla vahtikonemestarinkirja sekä meripalvelua vahtikonemestarina vähintään 12 kuukautta. (24.3.2004/199)

Euroopanliikenteen aluksessa, jonka konetehto on vähintään 350 mutta alle 1500 kW, konepäälliköllä tulee olla vahtikonemestarinkirja sekä meripalvelua vahtikonemestarina vähintään 12 kuukautta. (19.1.2006/65)

Kaukoliikenteen aluksessa, jonka konetehto on vähintään 350 kW mutta alle 750 kW, konepäälliköllä tulee olla vahtikonemestarinkirja sekä meripalvelua vahtikonemestarina vähintään 12 kuukautta.

Kaukoliikenteen aluksessa, jonka konetehto on vähintään 750 kW mutta alle 3 000 kW, konepäälliköllä tulee olla konemestarinkirja sekä meripalvelua konemestarina vähintään 6 kuukautta.

Muussa kuin kaukoliikenteen aluksessa, jonka konetehto on vähintään 1 500 kW mutta alle 3 000 kW, konepäälliköllä tulee olla konemestarinkirja sekä meripalvelua konemestarina vähintään 6 kuukautta.

Aluksessa, jonka konetehto on vähintään 3 000 kW, konepäälliköllä tulee olla ylikonemestarinkirja.

32 §

Konemestarin työkokemus

Edellä 27 - 29 §:ssä tarkoitettu meripalvelu koneosastossa ja palvelu konepäällystötehtävissä aluksessa, jossa on tämän asetuksen mukainen konepäällystö, voidaan merenkulkulaitoksen harkinnan mukaan korvata konepalvelulla muussakin aluksessa, jos sen konetehto on vähintään:

	kW	teholuku
vahtikonemestarinkirjaa varten	350	80
konemestarinkirjaa varten	750	400
ylikonemestarinkirjaa varten	1 500	1 300

33 §

Miehistön pätevyyskirjat

Miehistön pätevyyskirjoja ovat:

- 1) kansimiehen pätevyyskirja;
- 2) vahtimiehen pätevyyskirja;
- 3) matruusin tai konemiehen pätevyyskirja;
- 4) pursimiehen tai korjausmiehen pätevyyskirja; sekä
- 5) laivasähkömiehen pätevyyskirja.

34 §

Kansimiehen pätevyyskirja

Kansimiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 16 vuoden ikä; sekä
- 2) kansimiehen koulutus.

35 §

Vahtimiehen pätevyyskirja

Vahtimiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 16 vuoden ikä; sekä
- 2) kaksi kuukautta hyväksytyn harjoitusohjelman mukaista meripalvelua ja vahtimiehen koulutus.

36 § (24.3.2004/199)

Matruusin ja konemiehen pätevyyskirja

Matruusin pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) matruusin koulutus; sekä
- 3) meripalvelua 6 kuukautta yleistoimihenkilönä kansi- tai koneosastossa kauppa-aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 200 ja koneteho vähintään 350 kW.

Konemiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) konemiehen koulutus; sekä
- 3) meripalvelua 6 kuukautta yleistoimihenkilönä kansi- tai koneosastossa kauppa-aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 200 ja koneteho vähintään 350 kW.

37 § (24.3.2004/199)

Pursimiehen ja korjausmiehen pätevyyskirja

Pursimiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) matruusin pätevyyskirja;
- 2) pursimiehen koulutus; sekä
- 3) meripalvelua vähintään 6 kuukautta matruusin pätevyyskirjan saamisen jälkeen yleistoimihenkilönä kansi- tai koneosastossa kauppa-aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 200 ja koneteho vähintään 350 kW.

Korjausmiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) konemiehen pätevyyskirja;
- 2) korjausmiehen koulutus; sekä
- 3) meripalvelua vähintään 6 kuukautta konemiehen pätevyyskirjan saamisen jälkeen yleistoimihenkilönä kansi- tai koneosastossa kauppa-aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 200 ja koneteho vähintään 350 kW.

38 §

Laivasähkömiehen pätevyyskirja

Laivasähkömiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä; sekä
- 2) laivasähkömiehen koulutus.

6 luku

Taloussosaston pätevyyskirjat

39 §

Taloussosaston pätevyyskirjat

Taloussosaston pätevyyskirjoja ovat:

- 1) talousapulaisen pätevyyskirja;
- 2) laivakokin pätevyyskirja;
- 3) kokkistuertin pätevyyskirja; sekä
- 4) taloussesimiehen pätevyyskirja.

40 §

Talousapulaisen pätevyyskirja

Talousapulaisen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 17 vuoden ikä; sekä
- 2) talousapulaisen koulutus.

41 §

Laivakokin pätevyyskirja

Laivakokin pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 17 vuoden ikä; sekä
- 2) laivakokin koulutus.

42 §

Kokkistuertin pätevyyskirja

Kokkistuertin pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan vähintään 18 vuoden ikä sekä:

- 1) taloussesimiehen koulutus; tai
- 2) laivakokin pätevyyskirja ja meripalvelua kokkina vähintään 12 kuukautta laivakokin pätevyyskirjan saamisen jälkeen.

43 §

Taloussesimiehen pätevyyskirja

Taloussesimiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) taloussesimiehen koulutus; sekä
- 2) työkokemusta keittiötehtävissä vähintään 24 kuukautta, josta tulee olla meripalvelua vähintään 12 kuukautta kokkina aluksella.

7 luku

Vaihtoehtoiset pätevyudet ja lisäpätevyudet

44 §

Vaihtoehtoiset pätevyyskirjat

Pätevyyden toimia yleistoimihenkilönä kansi- ja koneosaston vahtipäällystötehtävissä saa vähintään vahtiperämiehen pätevyuden omaava henkilö, joka on suorittanut vahtikonemestarin koulutuksen sekä laivakoneiden käyttöön ja huoltoon perehdyttävän vähintään kuuden kuukauden ohjatun harjoitteluohjelman. Vastaavasti pätevyuden vahtipäällystötehtäviin saa myös vähintään vahtikonemestarin pätevyuden omaava henkilö, joka on suorittanut vahtiperämiehen koulutuksen ja jolla on vähintään kuusi kuukautta harjoitusohjelman mukaista meripalvelua komentosillan merivahdinpitoon liittyvissä tehtävissä.

Pätevyyden toimia yleistoimihenkilönä yliperämiehen tai konemestarin tehtävissä saa henkilö, jolla on yliperämiehenkirja, vahtikonemestarin kirja ja 12 kuukautta meripalvelua vahtikonemestarina tai konemestarin kirja, vahtiperämiehenkirja ja 12 kuukautta meripalvelua vahtiperämiehenä komentosiltavahdissa.

Tätä pykälää sovellettaessa on otettava huomioon, mitä 24 §:ssä säädetään aluksen päällikön pätevyydestä ja 31 §:ssä konepäällikön pätevyydestä.

45 §

Hätätilanne- ja terveydenhuoltokoulutus

Laivaväkeen kuuluvalta henkilöltä, jolla on aluksen hälytysluetteloon kuuluvia tehtäviä, vaaditaan hänelle määrättyjen tehtävien mukainen peruskoulutus hätätilanteiden varalta.

Laivaväeltä vaaditaan tehtävien mukainen palokoulutus.

Henkilöltä, joka on vastuussa ensiavun antamisesta, vaaditaan ensiapukoulutus.

Henkilöltä, joka on vastuussa lääkintähuollosta, vaaditaan laivaväen terveydenhuoltokoulutus. Kyseinen koulutus on uusittava viiden vuoden välein.

Niiden laivaväkeen kuuluvien henkilöiden, joilla ei ole aluksen hälytysluettelon mukaisia tehtäviä, tulee olla aluskohtaisesti perehdytetty hätätilanteisiin.

Matkustaja-aluksen laivaväellä, joka on määrätty auttamaan matkustajia hätätilanteissa, tulee olla riittävä kielitaito, jotta hätätilanneohjeiden antaminen ja matkustajien opastaminen Suomen ja ulkomaiden välisessä liikenteessä voi tapahtua suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi sekä mahdollisuuksien mukaan määrämaan kielellä.

Turvallisuustehtävissä matkustaja-aluksilla työskentelevien tulee työssäoloaikana puukeutua niin, että matkustajat voivat helposti tunnistaa heidät laivaväkeen kuuluviksi.

46 §

Pelastuslautta- ja pelastusvenemiespätevyudet

Pelastuslautta- ja pelastusvenemiespätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) meripalvelua:
  - a) vähintään 12 kuukautta; tai
  - b) vähintään kuusi kuukautta ja 35 §:ssä mainittu koulutus; sekä
- 3) pelastuslautta- ja pelastusvenemieskoulutus.

Nopean valmiusveneen kuljettajankirjan saamiseksi vaaditaan pelastuslautta- ja pelastusvenemieskirja ja nopean valmiusveneen käsittelykoulutus.

47 § (19.1.2006/65)

Ro-ro-matkustaja-aluksen ja muun matkustaja-aluksen laivaväen lisäpätevyudet

Ro-ro-matkustaja-aluksella laivaväeltä, joka on vastuussa ro-ro-matkustaja-aluksella matkustajien avustamisesta hätätilanteissa, vaaditaan sen pätevyyskirjan lisäksi, mitä

toimeen muuten vaaditaan, ro-ro-matkustaja-aluksiin perehdyttävä hätätilanne- ja turvallisuuskoulutus.

Muulla matkustaja-aluksella kuin ro-ro-matkustaja-aluksella aluksen laivaväeltä, joka on vastuussa matkustajien avustamisesta hätätilanteissa, vaaditaan sen pätevyyskirjan lisäksi, mitä toimeen muuten vaaditaan, matkustaja-aluksiin perehdyttävä hätätilanne- ja turvallisuuskoulutus.

Ro-ro-matkustaja-aluksen päälliköltä, yliperämieheltä, konepäälliköltä, 1. konemestarilta ja muulta henkilöltä, joka on välittömässä vastuussa matkustajien avustamisesta hätätilanteissa tai jolla on välitön vastuu alusturvallisuudesta tai lastista ja sen kiinnittämisestä tai luukkujen ja porttien sulkemisesta, vaaditaan sen pätevyyskirjan lisäksi, mitä toimeen muuten vaaditaan, ro-ro-matkustaja-aluksien laivaväen erikoisturvallisuuskoulutus.

Muulla matkustaja-aluksella kuin ro-ro-matkustaja-aluksella aluksen päälliköltä, yliperämieheltä, konepäälliköltä, 1. konemestarilta ja muulta henkilöltä, joka on välittömässä vastuussa matkustajien avustamisesta hätätilanteissa tai jolla on välitön vastuu alusturvallisuudesta tai matkustajien alukseen nousemisesta ja aluksesta poistumisesta taikka kriisitilanteiden hallitsemisesta, vaaditaan sen pätevyyskirjan lisäksi, mitä toimeen muuten vaaditaan, matkustaja-aluksien laivaväen erikoisturvallisuuskoulutus.

Edellä 3 ja 4 momentissa mainituissa tehtävissä toimivien henkilöiden on uusittava erikoisturvallisuuskoulutus viiden vuoden välein tai heidän on muulla tavoin todistettava, että he ovat säilyttäneet vaaditun pätevyytensä.

Koulutuksesta annetaan joko erillinen todistus tai asiasta tehdään merkintä aluksella pidettävään luetteloon.

48 §

Säiliöaluksen laivaväen lisäpätevyudet

Laivaväeltä, joka on vastuussa säiliöaluksella lastin käsittelystä, vaaditaan sen pätevyyskirjan lisäksi, mikä toimeen muuten vaaditaan:

- 1) säiliöaluksen toimintoihin perehdyttävän koulutuksen suorittaminen; tai
- 2) hyväksytty kolmen kuukauden harjoittelujakso säiliöaluksella.

Öljysäiliöaluksen, kemikaalisäiliöaluksen ja nestemäistä kaasua kuljettavan säiliöaluksen päälliköltä, yliperämieheltä, konepäälliköltä, 1. konemestarilta ja muulta henkilöltä, joka on välittömässä vastuussa lastin käsittelystä, vaaditaan sen pätevyyskirjan lisäksi, mikä toimeen muuten vaaditaan:

- 1) hyväksytyn kullekin yllä mainitulle säiliöalustyyppille erikseen järjestettävän erikoiskoulutuksen suorittaminen; sekä
- 2) vähintään kuusi kuukautta tehtävien edellyttämää meripalvelua tyyppiltään samanlaisessa aluksessa.

Edellä 2 momentin 2 kohdassa mainittu kuuden kuukauden meripalvelu voidaan lukea pätevyyskirjan saamiseksi vaadittavaan meripalveluun.

Jos henkilöllä on jokin 2 momentin mukainen pätevyystodistus, hän saa toisen alustyyppin lastin käsittelyyn oikeuttavan pätevyystodistuksen suoritettuaan 2 momentissa tarkoitettua erikoiskoulutuksen ja hankittuaan kolmen kuukauden meripalvelun kyseisen tyyppisellä säiliöaluksella.

49 §

Paineastian käyttäjä

Aluksen konepäällikön on tarvittaessa nimettävä aluksen laivaväestä paineastialle yksi tai useampi käyttäjä ja hänet on perehdytettävä aluksen paineastian käyttöön.

Paineastian käyttäjän tehtävänä on hoitaa paineastiaa käytönvalvojan antamien määräysten ja ohjeiden mukaan.

Paineastian käyttäjän on oltava tehtävään kykenevä 18 vuotta täyttänyt henkilö. Jos kyseessä on höyrykattila, vaaditaan paineastian käyttäjältä 12 kuukautta konepalvelua

aluksessa, jossa on höyrykattila, tai 12 kuukauden palvelu lämmittäjänä maavoimalaitoksessa.

50 §

Moottorialuksen paineastian käytönvalvoja

Moottorialuksessa olevien paineastioiden käytönvalvojana toimii aluksen konepäällikkö.

Moottorialuksessa, jossa on höyrykattiloita, vaaditaan yhdeltä aluksen konepäälllystään kuuluvalla pätevyyskirjalla höyrykattilan käyttöön seuraavasti:

1) höyrykattiloiden yhteenlasketun teholumun ollessa enintään 80 ja paineen ollessa enintään 25 bar höyrykoneenhoitajankirja, johon voidaan rinnastaa kattilalaitosten käytön valvojien pätevyyskirjoista annetun asetuksen (213/1978) mukainen A-koneenhoitajankirja;

2) höyrykattiloiden yhteenlasketun teholumun ollessa yli 80 mutta enintään 400 ja paineen ollessa enintään 40 bar höyryvahtikonemestarinkirja, johon voidaan rinnastaa kattilalaitosten käytön valvojien pätevyyskirjoista annetun asetuksen mukainen alikonemestarinkirja;

3) höyrykattiloiden yhteenlasketun teholumun ollessa yli 400 mutta enintään 1 600 höyrykonemestarinkirja, johon voidaan rinnastaa kattilalaitosten käytön valvojien pätevyyskirjoista annetun asetuksen mukainen konemestarinkirja; sekä

4) höyrykattiloiden yhteenlasketun teholumun ollessa yli 1 600 höyry-ylikonemestarin kirja, johon voidaan rinnastaa kattilalaitosten käytön valvojien pätevyyskirjoista annetun asetuksen mukainen ylikonemestarinkirja.

8 luku

Vahdinpito

51 §

Vahtikuntoisuus

Lepo- ja työajoista säädetään merityöaikalaissa, työajasta kotimaanliikenteen aluksilla annetussa laissa sekä merimiesten vuosilomalaissa.

Aluksen vahtijärjestelyt on järjestettävä siten, ettei väsymys heikennä vahtihenkilöstön suorituskkyä. Laivaväen tehtävät on järjestettävä siten, että matkan aloittava vahti samoin kuin seuraavatkin vahdit ovat vahtiin tullessaan tarpeeksi levänneitä ja muutenkin tehtävänsä edellyttämässä kunnossa.

52 §

Vahdinpitojärjestelyt ja vahdissa noudatettavat periaatteet

Laivanisännän, aluksen päällikön, konepäällikön ja koko vahtihenkilöstön tulee varmistaa, että aluksessa pidetään turvallista vahtia tai vallitseviin olosuhteisiin nähden tarpeellisia vahteja. Liikenne- ja viestintäministeriö päättää tarkemmin vahdinpidosta aluksilla sen varmistamiseksi, että STCW -yleissopimuksen vahdinpitoa koskevia määräyksiä noudatetaan. (16.6.2004/532)

Aluksen päällikön on huolehdittava siitä, että vahtijärjestelyt ovat riittävät turvallisen vahdin tai turvallisten vahtien toteuttamiseksi, ottaen huomioon vallitseva tilanne ja olosuhteet. Lisäksi aluksen päällikön tulee valvoa, että seuraavat seikat toteutuvat:

1) komentosiltavahdissa oleva vahtipäällikkö vastaa aluksen turvallisesta navigoinnista vahtinsa aikana, jolloin hänen on oltava kaiken aikaa läsnä komentosillalla tai sen välittömässä läheisyydessä;

2) radioaseman hoitaja vastaa jatkuvan radiopäivystyksen pitämisestä asianmukaisilla taajuuksilla vahtivuoronsa aikana;

3) konevahdin vahtipäällikön on oltava konepäällikön antamien ohjeiden mukaisesti saapuvilla ja valmiina huolehtimaan koneistotiloista sekä tarvittaessa läsnä koneistotilassa vahtivuoronsa aikana; ja

4) turvallisuuden varmistamiseksi järjestetään sopiva ja tehokas vahdinpito aina, kun alus on ankkurissa tai laituriin kiinnitettynä sekä, siinä tapauksessa että alus kuljettaa vaarallisia aineita, vahdinpidoissa on otettava erityisesti huomioon vaarallisen lastin luonne, määrä, pakkaus- ja ahtaustapa sekä ne erityisolosuhteet, jotka vallitsevat aluksella, merellä tai maissa.

9 luku

Erinäiset säännökset

53 §

Vahvistetusta miehityksestä poikkeaminen

Jollei siinä satamassa, jossa alus on, ole saatavissa pätevää laivaväkeä ilman kohtuutonta viivytystä tai kustannusta, merenkulkuhallitus voi määrättyksi ajaksi tai määrätylle matkalle myöntää alukselle oikeuden poiketa vahvistetusta miehityksestä edellyttäen, ettei turvallisuutta vaaranneta miehityksen vähentämisellä.

Miehitys on täydennettävä niin pian kuin se käytännössä on mahdollista.

54 §

Miehitystodistuksessa määrätystä pätevyydestä poikkeaminen

Pakottavissa olosuhteissa voi merenkululaitos, milloin se katsoo, että menettely ei aiheuta vaaraa ihmishengelle, omaisuudelle eikä ympäristölle, ja kuultuaan asianomaista alan valtakunnallista järjestöä, myöntää kirjallisesta hakemuksesta yksittäistapauksessa henkilölle erivapauden toimia määrätysissä aluksessa määrääjän, joka ei kuitenkaan saa ylittää kuutta kuukautta kerrallaan, toimessa, johon oikeuttavaa pätevyyskirjaa hänellä ei ole, edellyttäen että erivapauden saajalla on riittävä pätevyys toimen turvalliseksi hoitamiseksi. Kotimaanliikenteessä voidaan erivapaus myöntää pakottavien olosuhteiden lisäksi myös, milloin 2 luvun säännösten noudattaminen johtaisi ilmeiseen kohtuuttomuuteen.

Muulla kuin kotimaanliikenteessä voidaan erivapaus päällikön ja konepäällikön toimiin myöntää kuitenkin vain erityisen pakottavissa olosuhteissa ja silloinkin vain niin lyhyeksi aikaa kuin mahdollista.

Erivapaus voidaan myöntää vain seuraavan ylemmän pätevyyskirjan edellyttämään tehtävään. Milloin henkilöllä ei ole mitään pätevyyskirjaa, voidaan hänelle myöntää erivapaus alimman pätevyyskirjan edellyttämään tehtävään, jos hän koulutuksensa ja kokemuksensa nojalla selvästi kykenee hoitamaan täytettävän toimen.

55 §

Rahtaus ulkomaalaiselle

Jos suomalainen alus on rahdattu ulkomaalaiselle käytettäväksi kolmansien maiden välisessä liikenteessä ehdoin, että ulkomaalainen rahtaaja voi määrätä aluksen käytöstä merenkulkuun, tulee päälliköllä olla tämän asetuksen mukainen pätevyyskirja tai kelpoisuustodistus ja muulla laivaväellä heidän tehtäviensä edellyttämä pätevyyskirja tai kelpoisuustodistus.

56 §

Poikkeukset liikennealueista

Milloin alus liikennöi rajoitetulla alueella ulkomailla, merenkululaitos voi kirjallisesta hakemuksesta, kuultuaan työsuojeluviranomaista ja asianomaisia valtakunnallisia merenkulun työmarkkinajärjestöjä sekä ottaen huomioon liikenteen laadun, yksittäistapauksessa

määrätä, että tällainen liikenne on aluksen laivaväen lukumäärän ja pätevyyden puolesta rinnastettava suppeampaan, siihen verrattavaan liikenteeseen.

57 §

Vuokraveneen miehitys

Vuokraveneen miehityksestä säädetään erikseen.

58 §

Kalastusaluksen miehitys

Kalastusaluksen miehityksestä säädetään erikseen.

59 § on kumottu A:lla 5.11.1999/1018.

60 §

Aluksen päällikön vähimmäisikä

Aluksen päällikkönä toimivan on oltava 20 vuotta täyttänyt. Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka päälliköltä vaaditaan kuljettajankirja tai kotimaanliikenteen laivurinkirja, on päällikön kuitenkin oltava 18 vuotta täyttänyt.

61 §

Tarkemmat säännökset ja valvonta

Liikenneministeriö voi tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä ja ohjeita tämän asetuksen täytäntöönpanosta.

Liikenneministeriö voi antaa tarkempia säännöksiä pätevyyskirjojen uusimisesta, pätevyyskirjojen koskevista vähimmäisvaatimuksista, kansimiehen koulutuksesta, hätätilanne- ja terveydenhuoltokoulutuksesta sekä vahdinpidoista. (5.11.1999/1018)

Tämän asetuksen sekä sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo merenkululaitos.

62 §

Rangaistusseuraamukset

Joka rikkoo tämän asetuksen tai sen nojalla annettuja säännöksiä, on tuomittava niin kuin merilaissa (674/1994) säädetään.

63 §

Pätevyyskirjan tai kelpoisuustodistuksen menettäminen

Merenkululaitos voi peruuttaa antamansa pätevyyskirjan tai myöntämänsä kelpoisuustodistuksen määräajaksi tai kokonaan henkilöltä, joka:

- 1) jatkuvasti tätä asetusta tai sen nojalla annettuja säännöksiä rikkomalla on osoittanut puuttuvaa halua niiden noudattamiseen;
- 2) käyttää väärin pätevyyskirjaansa tai kelpoisuustodistustaan;
- 3) muutoin erittäin raskauttavien asianhaarojen vallitessa ryhtyy sellaiseen tehtävään aluksessa, johon hänen pätevyyskirjansa tai kelpoisuustodistuksensa ei oikeuta;
- 4) toistuvasti ottaa vastaan toimen, johon hänen pätevyyskirjansa tai kelpoisuustodistuksensa ei oikeuta; tai
- 5) muutoin törkeällä tavalla rikkoo pätevyys- tai miehityssäännöksiä.

Merenkululaitoksen päätös pätevyyskirjan tai kelpoisuustodistuksen peruuttamisesta tulee voimaan heti. Pätevyyskirja tai kelpoisuustodistus on tällöin välittömästi palautettava merenkululaitokselle.

Ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä merenkululaitoksen on annettava henkilölle, jonka pätevyyskirjan tai kelpoisuustodistuksen peruuttamista merenkululaitos harkitsee, tilaisuus tulla kuulluksi.

Merenkululaitoksen päätös pätevyyskirjan peruuttamisesta on annettava tiedoksi asianosaiselle siten kuin tiedoksiannosta hallintoasioissa erikseen säädetään.

64 §

Muutoksenhaku

Muutoksen hakemisesta tässä asetuksessa tarkoitettuun päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

10 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

65 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

Asetuksen 44 § ja 45 §:n 4 momentti tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä elokuuta 1998.

Sen estämättä mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koulutuksen ja pätevyyskirjojen osalta voidaan edellä mainittuja säännöksiä noudattaa aiemminkin, jos kyseisten säännösten vaatimukset täyttyvät.

Tällä asetuksella kumotaan seuraavat asetukset niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen:

1) aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevyydestä 14 päivänä maaliskuuta 1984 annettu asetus (250/1984); sekä

2) vahdinpidosta aluksella 25 päivänä syyskuuta 1981 annettu asetus (666/1981).

Aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevyydestä annetun asetuksen 27 § sekä 7 - 9 luku jäävät kuitenkin voimaan 1 päivään helmikuuta 2002.

66 § (5.11.1999/1018)

Pätevyyden säilyttäminen

Henkilö, joka on 36 kuukauden ajan työskennellyt jossakin tämän asetuksen mukaisessa miehistöasteen pätevyyskirjaa vastaavassa tehtävässä ja joka kokemuksensa nojalla selvästi kykenee hoitamaan kyseisen toimen ja jolla on hätätilanteiden peruskoulutus, on oikeutettu saamaan kyseisen pätevyyskirjan 31 päivään joulukuuta 1999 saakka.

67 §
Aiempi pätevyys

Aikaisempien säännösten mukaiset pätevyyskirjat ja -todistukset ovat voimassa 1 päivään helmikuuta 2002.

Aiemmin myönnetyn pätevyyskirjan tai -todistuksen nimi rinnastetaan seuraavasti:

Asetuksen (250/1984) mukainen pätevyyskirja
tai pätevyystodistus

merikapteeni
yliperämies
perämies
laivuri
kuljettaja I
kuljettaja II
ylikonemestari
konemestari
alikonemestari
koneenhoitaja
sähkömestari
pursimies
pumppumies
matruusi
puolimatruusi
kansimies
korjausmies
laivasähkömies
konemies
konevahtimies
talousesimies
kokkistuertti
laivakokki
laivatarjoilija
laivahuoltaja

Tämän asetuksen mukainen pätevyyskirja

merikapteeni
yliperämies
vahtiperämies
vahtiperämies
kotimaanliikenteen laivuri
kuljettaja
ylikonemestari
konemestari
vahtikonemestari
koneenhoitaja
sähkömestari
pursimies tai korjausmies
-
matruusi tai konemies
vahtimies
kansimies
pursimies tai korjausmies
laivasähkömies
matruusi tai konemies
vahtimies
talousesimies
kokkistuertti
laivakokki
-
talousapulainen

Tämän asetuksen mukaisen pätevyyskirjan saamiseksi hakijan tulee osoittaa, että hän täyttää koulutuksen ja työkokemuksen osalta tämän asetuksen vaatimukset.

68 §
Aiemmat miehitykset

Alukselle, jolle on ennen tämän asetuksen voimaantuloa vahvistettu miehitys, voidaan miehitys todistuksen voimassaoloajan päätyttyä vahvistaa aiemman miehitystodistuksen mukainen miehitys, jos 12 §:stä ei muuta johdu.

LIIKENNEMINISTERIÖN PÄÄTÖS ALUKSEN LAIVAVÄEN PÄTEVYYDESTÄ (5.11.1999/1019)

Liikenneministeriö on päättänyt aluksen miehityksestä, laivaväen pätevyydestä ja vahdinpidosta 19 päivänä joulukuuta 1997 annetun asetuksen (1256/1997) 61 §:n nojalla, sellaisena kuin se on osaksi asetuksessa (1018/1999):

1 § Määritelmät

Tässä päätöksessä tarkoitetaan:

- 1) vuoden 1997 miehityasetuksella aluksen miehityksestä, laivaväen pätevyydestä ja vahdinpidosta annettua asetusta (1256/1997);
- 2) vuoden 1984 miehityasetuksella aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevyydestä annettua asetusta (250/1984);
- 3) STCW-95 -yleissopimuksella Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) vuonna 1995 Lontoossa hyväksymää kansainvälistä merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaa yleissopimusta, jolla muutettiin vuoden 1978 STCW-yleissopimusta; sekä
- 4) hätätilanteiden peruskoulutuksella kokonaisuutta, joka muodostuu STCW-95 -yleissopimuksen A-koodin taulukkojen A-VI/1-1, A-VI/1-2, A-VI/1-3 ja A-VI/1-4 mukaisesta pelastautumis-, palo-, ensiapu- ja työsuojelukoulutuksesta.

2 § Kansimiehen koulutus

Vuoden 1997 miehityasetuksen 34 §:n 2 kohdassa säädettyyn kansimiehen koulutukseen tulee sisältyä:

- 1) pelastautumiskoulutusta, jossa käytetään aluksen omaa pelastamiseen tai pelastautumiseen tarkoitettua välineistöä ja jossa opitaan hengenpelastuslaitteiden sijainti, pelastusliivien ja -pukujen pukeminen, pelastusrenkaiden käyttö, pelastuslauttojen ja kellumavälineiden käyttöönottoon tarvittavat valmistelutoimenpiteet, pyroteknisten hätämerkinantolaitteiden sijainti ja käyttöohjeet, ensiapuvälineiden sijainti, vedestä pelastaminen sekä matkustajien avustaminen ja kommunikaatiovälineiden käyttö hätätilanteissa;
- 2) palonsammutuskoulutusta, jossa käytetään aluksen palonsammutusvälineitä ja jossa opitaan palonsammutuslaitteiden ja -välineiden sijainti ja käyttö, hätäpoistumistiet, konehuoneen palonsammutusjärjestelmän laukaiseminen, polttoainesäiliön pikasulkuventtiilin käyttö sekä ilmastoinnin ja palopeltien sulkeminen;
- 3) työturvallisuuskoulutusta, jossa opitaan aluksella työskenneltäessä käytettävät turvalliset työruutiinit, henkilökohtaiset suojavälineet ja niiden käyttö sekä kelluntapukineiden käyttö varsinkin kaiteiden ulkopuolella työskenneltäessä;
- 4) aluksen käsittelykoulutusta, jossa opitaan käsittelemään ja ohjaamaan alusta päällikön antamien ohjeiden mukaan sekä erikoistilanteissa myös itsenäisesti ohjaamaan alusta maamerkkien ja kompassin avulla, ohjaamaan alus laituriin sekä käynnistämään ja pysäyttämään aluksen koneisto; sekä
- 5) maissa annettavaa koulutusta, jonka muodostaa veneilijöille tarkoitettu ensiapukoulutus (SPR) tai vastaava koulutus sekä paloalan asiantuntijan järjestämä käytännön harjoitus käsisammuttimen ja sammutuspeitteen käyttämisestä palavan polttonesteen sammuttamiseen.

Kansimiehellä, joka palvelee sellaisessa kotimaanliikenteen aluksessa, jonka miehitystodistukseen on merkitty enintään kolme kansimiestä tai jonka matkustajamäärä on enintään 250, tulee olla 1 momentissa mainittu koulutus.

Kansimiehellä, joka palvelee sellaisessa kotimaanliikenteen aluksessa, jonka miehitystodistukseen on merkitty enemmän kuin kolme kansimiestä tai jonka matkustajamäärä on yli 250, tulee olla 1 momentissa mainitun koulutuksen lisäksi hätätilanteiden peruskoulutus.

Aluksen päällikön tulee antaa 1 momentin 1 - 4 kohdassa tarkoitettu koulutus ja siitä todistus, kun osaaminen on varmistettu.

3 §

Uudelta laivaväeltä vaadittava hätätilanteiden peruskoulutus kansainvälisen liikenteen aluksella

Kansainvälisen liikenteen aluksessa palvelevalla henkilöllä, joka on aloittanut meripalvelun 1 päivänä elokuuta 1998 tai sen jälkeen, tulee olla hätätilanteiden peruskoulutus. Merenkululaitos antaa tarvittaessa hakemuksesta hätätilanteiden peruskoulutusta koskevan pätevyyskirjan.

Jos 1 momentissa tarkoitettu henkilö työskentelee matkustaja-aluksen talousosastolla, häneltä ei vaadita hätätilanteiden peruskoulutusta kokonaisuudessaan, mutta hänellä tulee olla hänelle määrättyjen tehtävien mukainen peruskoulutus hätätilanteiden varalta.

4 §

Vanhalta laivaväeltä vaadittava hätätilanteiden peruskoulutus kansainvälisen liikenteen aluksella

Kansainvälisen liikenteen aluksella palvelevalla henkilöllä, joka on aloittanut meripalvelun ennen 1 päivää elokuuta 1998, tulee olla hätätilanteiden peruskoulutus viimeistään 1 päivänä helmikuuta 2002.

Jos 1 momentissa tarkoitettu henkilö työskentelee matkustaja-aluksen talousosastolla, häneltä ei vaadita hätätilanteiden peruskoulutusta kokonaisuudessaan, mutta hänellä tulee olla hänelle määrättyjen tehtävien mukainen peruskoulutus hätätilanteiden varalta.

Laivanisäntä voi antaa 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen aluksella ennen 1 päivää helmikuuta 2002. Laivanisännän antaman koulutuksen lisäksi henkilön on täytynyt osallistua kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana vähintään viiteen aluksella järjestettyyn hengenpelastuslaitteilla pidettyyn harjoitukseen, vähintään viiteen aluksella järjestettyyn palontorjuntavälineillä pidettyyn harjoitukseen sekä matkustaja-aluksella vähintään viiteen aluksella järjestettyyn evakuointiharjoitukseen.

Merenkululaitos antaa tarvittaessa hakemuksesta hätätilanteiden peruskoulutusta koskevan pätevyyskirjan, kun henkilö esittää todistuksen 1 momentissa tarkoitetusta koulutuksesta tai laivanisännän antaman todistuksen 3 momentissa tarkoitetusta koulutuksesta ja harjoituksista.

5 §

Miehistön pätevyystodistusten uusiminen

Uusittaessa vuoden 1984 miehityasetuksen mukaista miehistön pätevyystodistusta vuoden 1997 miehityasetuksen mukaiseksi kansainväliseen liikenteeseen oikeuttavaksi pätevyyskirjaksi henkilöllä tulee olla hätätilanteiden peruskoulutus.

6 §

Kansipäällystön pätevyyskirjojen uusiminen

Henkilöllä, joka vuoden 1997 miehityasetuksen 16 §:n nojalla hakee kansipäällystön pätevyyskirjan uusimista, tulee olla:

- 1) todistus suoritetusta ARPA -kurssista, tai jos todistusta ei ole, merenkulkualan koulutusta antavalle oppilaitokselle tai yksikölle osoitettu vastaava taito;
- 2) päällystön palokoulutus (STCW-95 A-VI/1-2 ja A-VI/3);
- 3) radioasemanhoitajan pätevyys; sekä
- 4) laivaväelle tarkoitettu ensiapukoulutus (STCW-95 A-VI/4-1).

Jos pätevyyskirjan uusimista haetaan vuoden 1997 miehitysasetuksen 16 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitetun koulutuksen perusteella, koulutus tulee olla saatu merenkulkualan koulutusta antavassa oppilaitoksessa tai yksikössä hakemusta edeltäneiden viiden vuoden aikana. Tämän koulutuksen tulee sisältää myös 1 momentin 1 - 4 kohdassa tarkoitettu koulutus.

Jos pätevyyskirjan uusimista haetaan vuoden 1997 miehitysasetuksen 16 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitetun työkokemuksen perusteella, 1 momentin 1 - 4 kohdassa tarkoitettu koulutus tulee olla saatu hakemusta edeltäneiden viiden vuoden aikana ja viimeistään ennen toimen vastaanottamista aluksella.

Jos vuoden 1984 miehitysasetuksen mukainen pätevyyskirja sitä uusittaessa rajoitetaan koskemaan vain kotimaanliikennettä, ei 1 momentin 1 - 4 kohdassa mainittua lisäkoulutusta tarvita eikä vuoden 1997 miehitysasetuksen 16 §:n ehtoja sovelleta.

7 §

Konepäällystön pätevyyskirjojen uusiminen

Henkilöllä, joka vuoden 1997 miehitysasetuksen 16 §:n nojalla hakee konepäällystön pätevyyskirjan uusimista, tulee olla:

- 1) päällystön palokoulutus (STCW-95 A-VI/1-2 ja A-VI/3);
- 2) merimiestaitoa ja johtamista koskeva koulutus merenkulkualan koulutusta antavassa ammattikorkeakoulussa tai oppilaitoksessa (STCW-95 operatiivinen taso A-III/1 tai johtotaso A-III/2 riippuen pätevyyskirjasta); sekä
- 3) laivaväelle tarkoitettu ensiapukoulutus (STCW-95 A-VI/4-1).

Jos pätevyyskirjan uusimista haetaan vuoden 1997 miehitysasetuksen 16 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitetun koulutuksen perusteella, koulutus tulee olla saatu merenkulkualan koulutusta antavassa oppilaitoksessa tai yksikössä hakemusta edeltäneiden viiden vuoden aikana. Tämän koulutuksen tulee sisältää myös 1 momentin 1 - 3 kohdassa tarkoitettu koulutus.

Jos pätevyyskirjan uusimista haetaan vuoden 1997 miehitysasetuksen 16 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitetun työkokemuksen perusteella, 1 momentin 1 - 3 kohdassa tarkoitettu koulutus tulee olla saatu hakemusta edeltävien viiden vuoden aikana ja viimeistään ennen toimen vastaanottamista aluksella.

Henkilön, jolla on vähintään viisi vuotta meripalvelua konepäällystätehtävissä sekä laivanisännän antama todistus

- 1) aluskohtaisesta koulutuksesta, joka koskee aluksen viippauksen, vakavuuden ja rungon rasitusten vaikutusta aluksen merikelpoisuuteen ja
- 2) siitä että hän osaa käyttää edellä mainittuihin seikkoihin liittyviä aluksen kaavioita ja tietokoneohjelmia,

katsotaan täyttävän 1 momentin 2 kohdassa mainitut koulutusvaatimukset, kun merenkulkuviranomainen on varmistunut siitä, että henkilö hallitsee mainitut asiat.

Jos vuoden 1984 miehitysasetuksen mukainen pätevyyskirja uusittaessa rajoitetaan koskemaan vain kotimaanliikennettä, ei 1 momentin 1 - 3 kohdassa mainittua lisäkoulutusta tarvita eikä vuoden 1997 miehitysasetuksen 16 §:n ehtoja sovelleta.

8 §

Pätevyyskirjan rajoitukset eräissä tapauksissa

Vuoden 1984 miehitysasetuksen mukaista yliperämiehenkirjaa uusittaessa merkitään vuoden 1997 miehitysasetuksen mukaiseen yliperämiehenkirjaan rajoitus, jonka mukaan

henkilö saa toimia päällikkönä lähiliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on alle 3000, ja yliperämiehenä lähiliikenteessä.

Vuoden 1984 miehitysasetuksen mukaista laivurinkirjaa uusittaessa merkitään vuoden 1997 miehitysasetuksen mukaiseen vahtiperämiehenkirjaan rajoitus, jonka mukaan henkilö saa toimia päällikkönä tai yliperämiehenä Itämerellä aluksessa, jonka bruttovetoisuus on alle 1000, ja vahtiperämiehenä lähiliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on alle 3000. Päällikkönä toimiakseen hänellä tulee lisäksi olla 12 kuukautta meripalvelua vahtiperämiehenä.

Vuoden 1984 miehitysasetuksen mukainen pätevyyskirja voidaan uusittaessa rajoittaa koskemaan vain kotimaanliikennettä.

9 §

Muu palvelu kuljettajankirjaa varten

Vuoden 1997 miehitysasetuksen 19 §:n 3 kohdassa tarkoitetuksi muuksi vastaavaksi palveluksi hyväksytään merenkululaitoksen harkinnan mukaan myös palvelu huvialuksella, jonka pituus on yli 10 metriä ja konetehto yli 50 kW.

10 §

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan 15 päivänä marraskuuta 1999.
